

Tulosten yhteenveto:

Tieto päätöksenteossa: Kartoitus tulevaisuuden vuorovaikutustarpeista

Eeva Hellström ja Hannu-Pekka Ikäheimo, 12.9.2017

Tulokset julkaistu myös Sitra Työpaperissa *Tieto päätöksenteossa – Kohti dialogiloikkaa*

Sisältö

1

Tausta, kyselyn toteutus ja vastaajat

2

NYKYTILA: TIETO PÄÄTÖKSENTEOSSA

3

MUUTOSVOIMAT JA MONIMUTKAISET ILMIÖT

4

VUOROVAIKUTUKSEN KEHITTÄMINEN

5

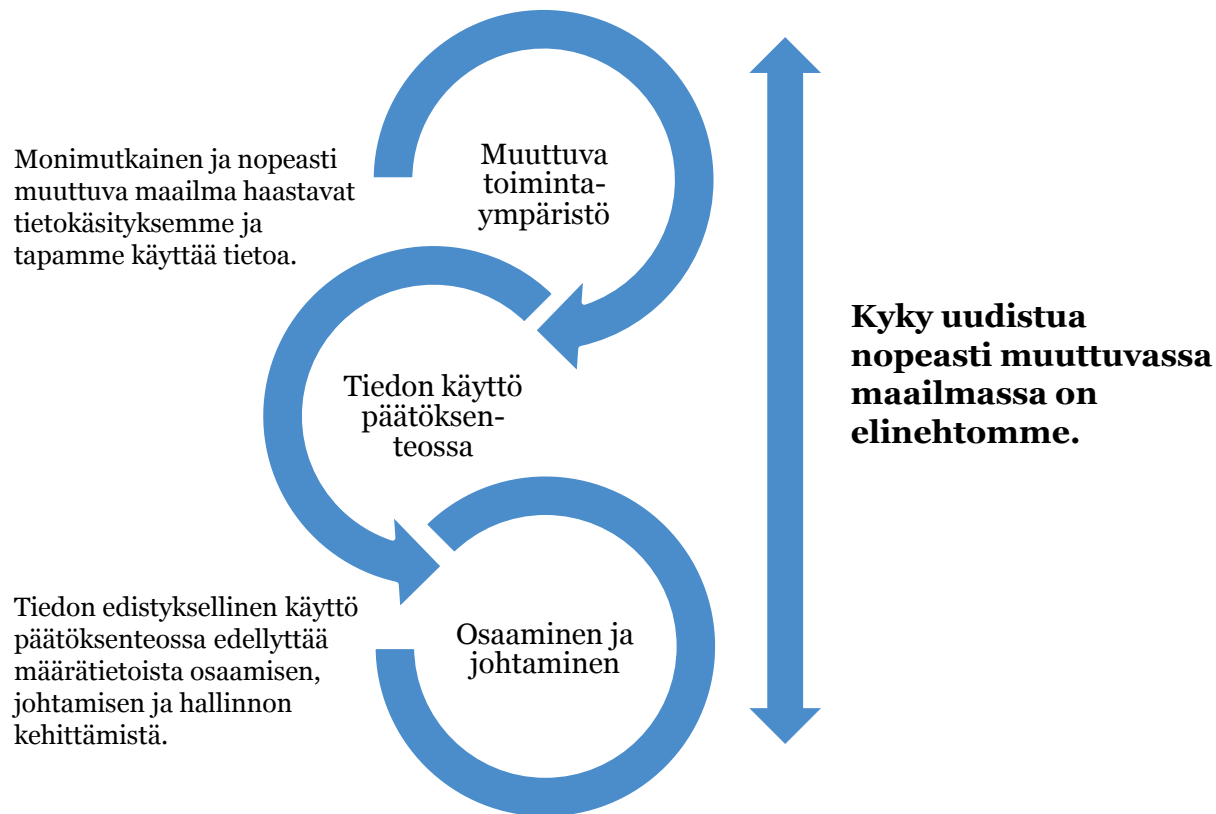
TULKINTOJAMME TULOKSISTA

6

Liitteet: vastaajaryhmien väliset erot

1. TAUSTA, KYSELYN TOTEUTUS JA VASTAAJAT

Tausta – miksi?

Kyselyn toteutus

Kohderyhmänä tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuksesta kiinnostuneet päättäjät, virkamiehet, tiedon- ja palveluntuottajat, rahoittajat sekä muut sidosryhmät.

Markkinoitu kohdennetusti vapaalla edelleen levittämismahdollisuudella. Markkinointi kohdennettiin organisaatioiden johtoon sekä erityisesti tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuksen kanssa työskenteleville.

Kysely auki 24.5.-30.6.2017

Vastauksia 531

Data julkaistaan Yhteiskuntatieteellisestä tietoaarkistossa (www.fsd.uta.fi)

Julkaisu: Hellström, E. & Ikäheimo H-P. Tieto päätöksenteossa: Kohti dialogiloikkaa. Sitran työpaperi 12.9.2017.

Toteutettu osana Sitran Tieto päätöksenteossa -projektia

Kohdennettu markkinointi

Esimerkkejä markkinoinnin kohderyhmistä:

Politiikka

Puoluejohdot ja puoluetoimistot, keskeiset valiokunnat ja valiokuntaneuvokset, puolueiden ajatuspajat, Tutkas

Hallinto, neuvostot ja työryhmät

TIN, ministeriöiden johto, VNK-politiikka-analyysiyksikkö ja hallituksen strategiasihteeristö, VM hallinnon kehittäminen, Muutoksenteleijöiden verkosto, Sitran julkisen johtamiskoulutuksen osallistujat, VN-TEAS-ohjausryhmät, Kestävän kehityksen koordinaatioverkosto, Lainvalmistelun vaikutustenarviointi

Tutkimus

Sektoritutkimuslaitosten ja yliopistojen johto ja viestintäjohto, UNIFI, ARENE, KOTMO, Strategisen tutkimuksen ohjelmanjohtajat ja vuorovaikutusvastaavat, VN-TEAS hankevastaavat, tiedepolitiikan tutkijat

Asiantuntijapaneelit

Kestävän kehityksen asiantuntijapaneeli, Luontopaneeli, ilmastopaneeli, biotalouspaneeli, Future Earth Finland, talouspolitiikan arviointineuvosto

Muu tiedon- ja palvelutuotanto

Kansallinen ennakointiverkosto, Kokeileva Suomi, ajatushautomot ja yhteiskehittelyn asiantuntijat, tietojohtaminen ry. tiede- ja tutkimusviestijät, media

Rahotus

Suomen Akatemia, Tekes, Strategisen tutkimuksen neuvosto ja pääsihteeristö, ministeriöiden tutkimustoiminnasta vastaavat, säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta ja suurimmat säätiöt

Muut

Tietojohtaminen ry., Sitran yhteiskunnallisen koulutuksen alumnit, sitralaiset, Sitran hallitus ja hallintoneuvosto

Vastaajat (n=531)

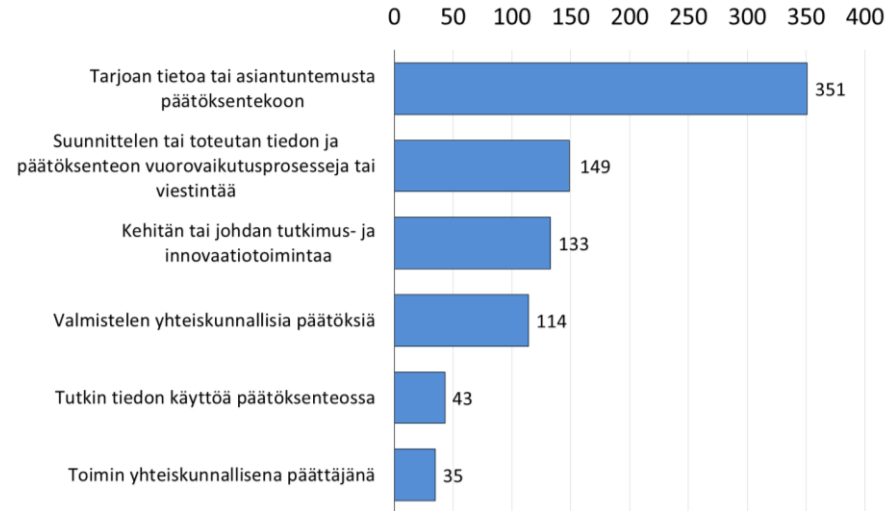
1a. Vastaajien taustataho, kpl

*) Ajatushautomo, konsultointi, kokeilutoiminta, viestintä, media, tms.

1b. Vastaajien rooli, kpl

(Vastaajat valitsivat keskimäärin 2 itseään hyvin kuvaavaa roolia)

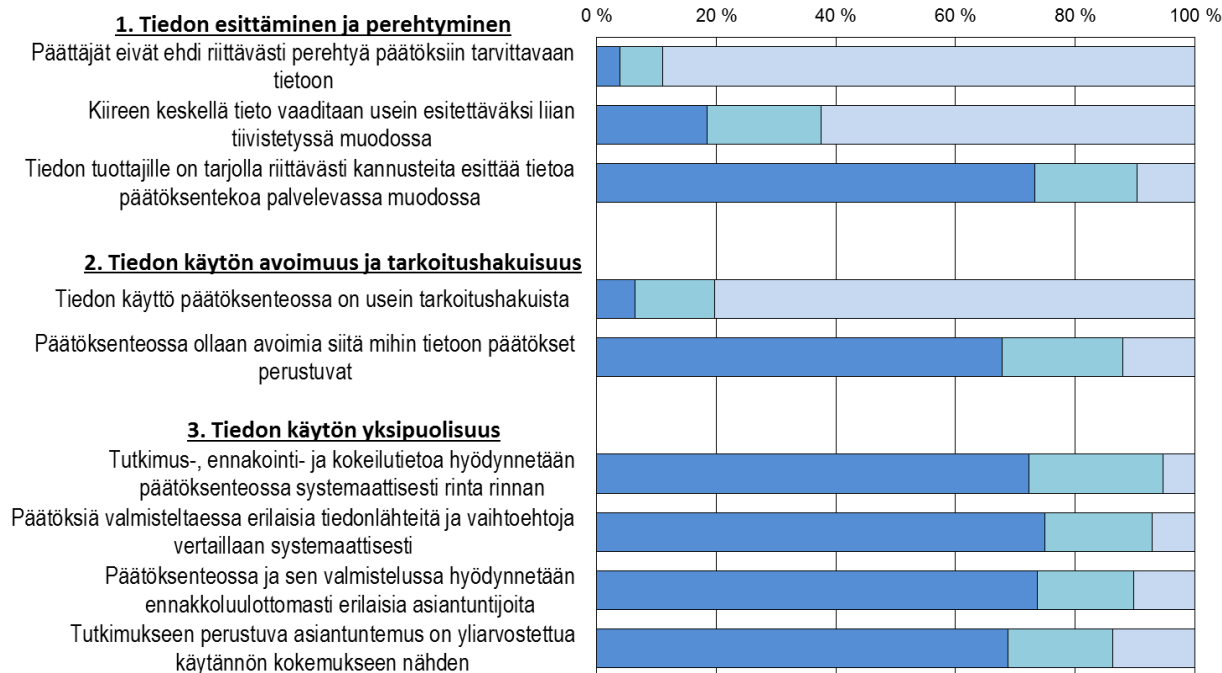

2. NYKYTILA: TIETO PÄÄTÖKSENTEOSSA

Nykytila: Tieto päätöksenteossa (1/3)

2a. Mitä mieltä olet seuraavista nykytilaa kuvaavista väittämistä?

Täysin tai joksenaan eri mieltä
Ei samaa eikä eri mieltä
Täysin tai joksenaan samaa mieltä

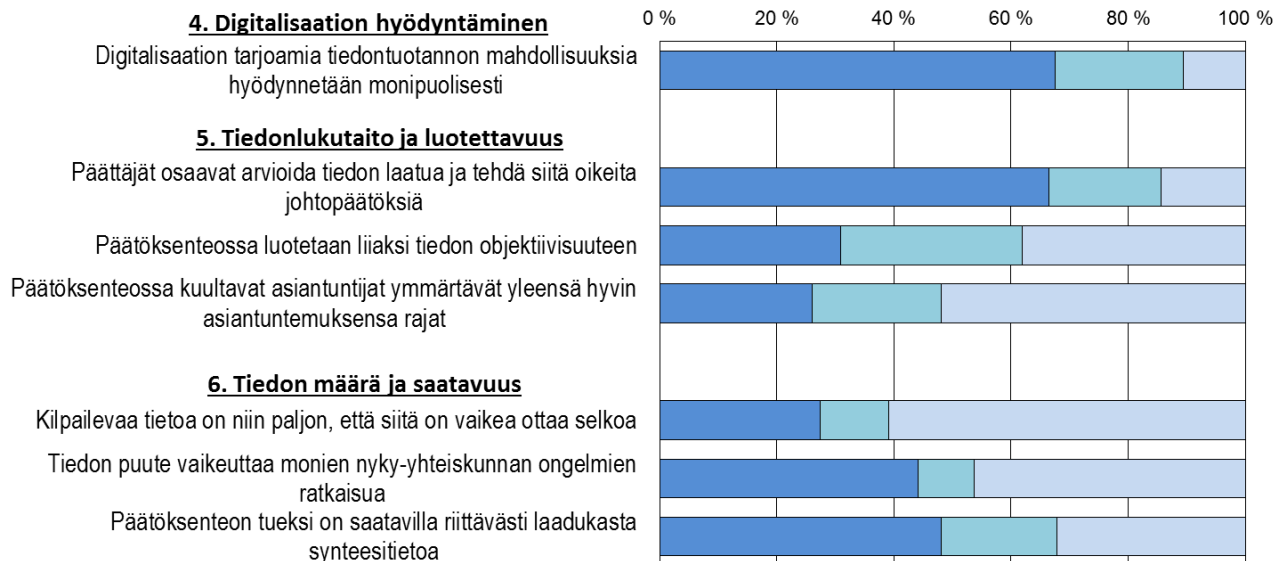
Vastaajien näkemys keskeisistä ongelmista:

1. Tiedon esitystapa ja siihen perehtymisen aika eivät kohtaa
2. Tiedon käyttö on tarkoitushakuista
3. Tiedon käyttö on yksipuolista
4. Digitalisaation mahdollisuuksia ei hyödynnetä riittävästi
5. Päätäjien tiedonlukutaito on puutteellinen
6. Kilpailevan tiedon määrä vaikeuttaa näkemyksen muodostamista

Nykytila: Tieto päätöksenteossa (2/3)

2b. Mitä mieltä olet seuraavista nykytilaa kuvaavista väittämistä?

Täysin tai jokseenkin eri mieltä
Ei samaa eikä eri mieltä
Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

Vastaajilla vahva ja jaettu näkemys nykytilasta

Useimmissa kysymyksissä yli puolet vastaajista oli joko samaa tai eri mieltä nykytilasta.

Vastaukset hajautuivat ryhmien sisällä lähinnä tiedon määrään ja saatavuuteen liittyvät kysymyksissä.

Eri vastaajaryhmien välillä esiintyi lieviä mielipiteiden aste-eroja, mutta ei vastakkaisia näkemyksiä.

Nykytila: Tieto päätöksenteossa (3/3)

Avoimista vastauksista poimittua

Tiedon tarjonta

"Tiedon ja asiantuntemuksen **syntetisoinnissa** ja johtopäätösten tekemisessä on vakavia ongelmia."

"**Tiedeyhteisö** **kollektiivina** ei ole mukana tukemassa päätöksentekoa."

"Sitä saa mitä tilaa. Tutkijoilla ei ole juuri minkäänlaisia **kannustimia** mielipiteidensä julkittuomiseen, ja tämä suuntaus on vain vahvistumassa."

"Akateemisessa maailmassa **palkitaan** suoritteista, joilla ei ole päätöksenteon kannalta juurikaan merkitystä."

"Tieto on kärsinyt inflaatiota ja on **vaikea hahmottaa** mikä tieto on relevanttia."

"On hukkaa, että dataa kerätään valtavasti mm. tilastointitarkoituksiin, mutta **data-analyysiä** ei käytetä laajemmin päätöksenteon apuna."

Päätöksenteko ja sen valmistelu

"Päätökset valmistellaan usein yksittäisten viranhaltijoiden toimesta **äärimmäisessä kiireessä**."

"Perusongelma on valmistelujen ja päätöksenteon liiallinen **kiire**."

"**Asiantuntijoiden kuuleminen** on suppeaa. "Nimelliset" asiantuntijat pääsevät vaikuttamaan tiedon sijaan enemmän omiin intresseihin ja mielipiteisiin perustuen."

"Työryhmiin kutsutaan aina **samat ihmiset** mandaatin perusteella."

"Omien **arvovalintojen** kautta poimitaan sellaiset tutkimukset esille, jotka tukevat haluttuja päätelmiä."

"**Lobbaus** verhotaan yhä enemmän näennäisesti objektiiviseksi tiedon tuottamiseksi."

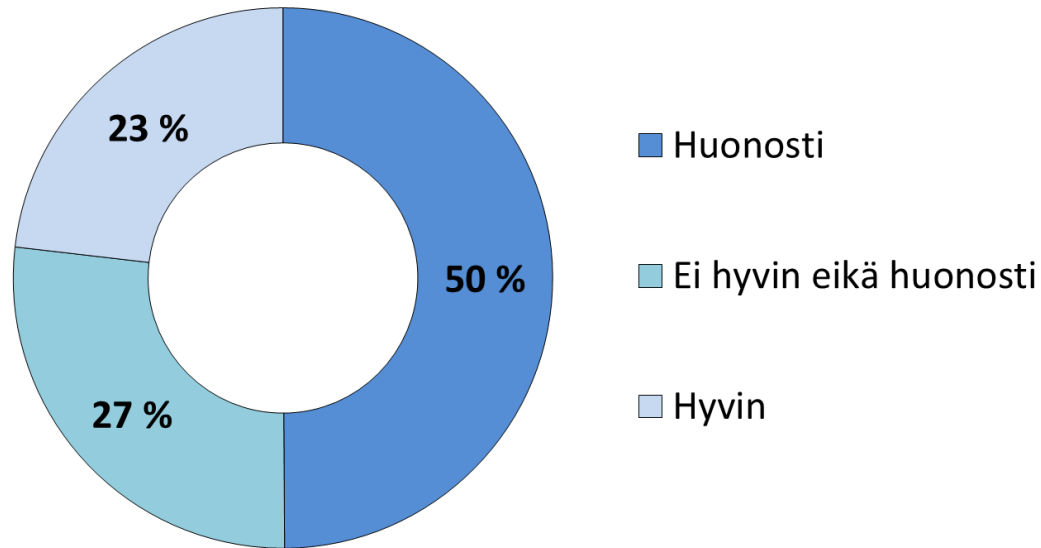
"Suomessa on vallalla yhden totuuden kulttuuri, jolloin **kokonaisuus** jää helposti unohtuksiin."

"Poliittinen päätöksenteko puuttuu liian varhaisessa vaiheessa **yksityiskohtiin**."

"**Tiedonlukutaito** on keskeisessä asemassa. Osaavatko päättäjät erottaa todellisen tiedon mielipiteistä ja propagandasta?"

Vuorovaikutuksen toimivuus (1/2)

3a. Tiedontuotannon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon yhteistyö ja vuorovaikutus toimii mielestäni Suomessa...

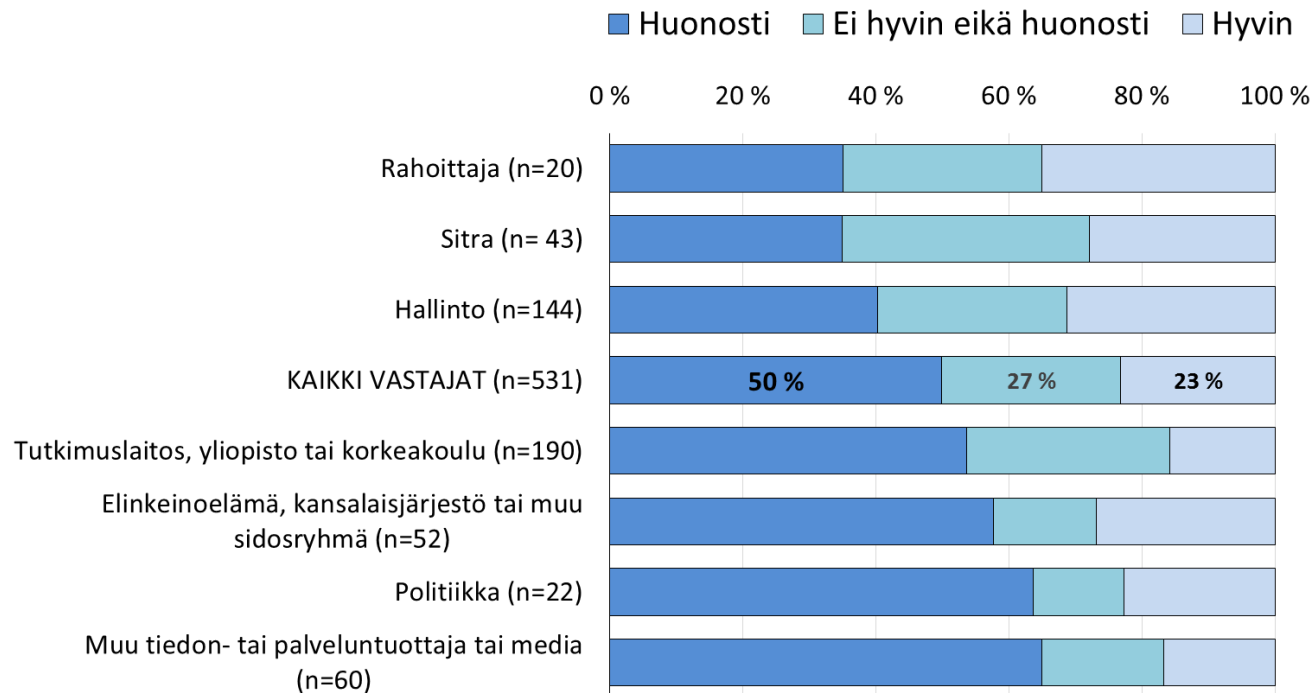

Avointen vastausten mukaan:

- Vuorovaikutusta vaivaa **asenteellisuus**: etenkin tiedon heikko arvostus päätöksenteossa koettiin ongelmaksi
- Eri osapuolet eivät riittävästi ymmärrä toistensa **rooleja**
- Vuorovaikutus ei ole riittävän **dialogista**
- **Kohtaamispaikkoja** on riittämättömästi
- Vuorovaikutusta ei kehitetä riittävän **systemaattisesti**

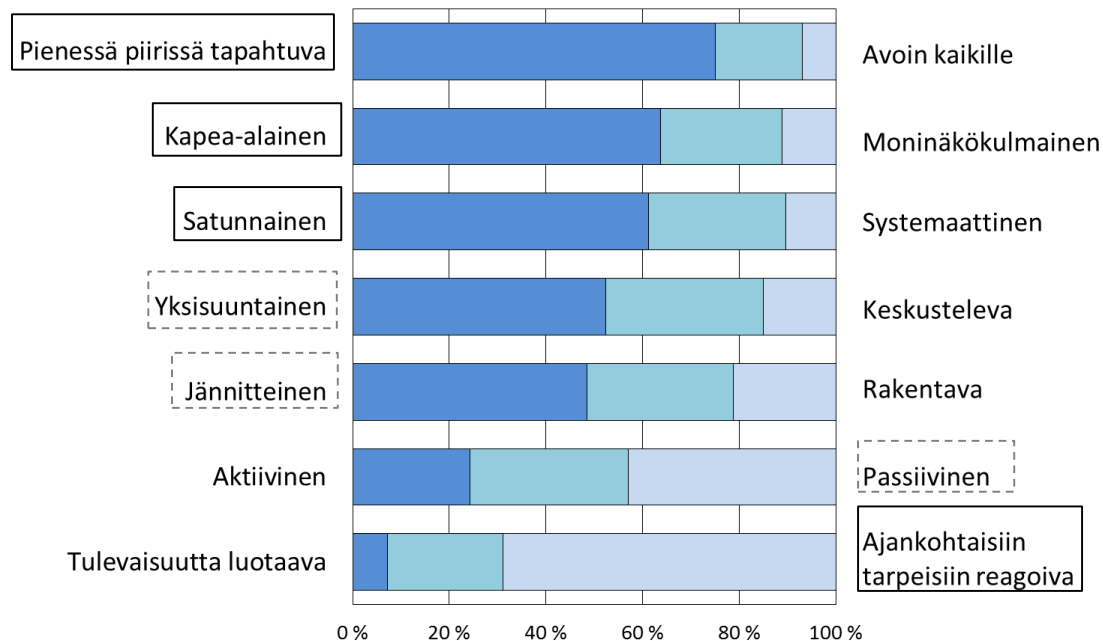
Vuorovaikutuksen toimivuus (2/2)

3b. Tiedontuotannon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon yhteistyö ja vuorovaikutus toimii mielestäni Suomessa...

Vuorovaikutuksen luonnehdinta (1/2)

4a. Kumpi seuraavista luonnehdinnoista kuvaa mielestäsi päättäjien ja asiantuntijoiden välistä vuorovaikutusta tämän päivän Suomessa?

Eri vastaajaryhmien näkemykset olivat hyvin samansuuntaisia, joskin...

- **Päättäjät ja poliitikot** pitivät vuorovaikutusta hieman muita avoimempana, keskustelevampana ja systemaattisempänä kuin muut
- **Elinkeinoelämän ja kansalaisjärjestöjen** edustajat pitivät vuorovaikutusta hieman muita kapea-alaisempana ja kansalaisjärjestöt lisäksi jännitteisempänä kuin muut

Vastaajien ydinviestit

Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuksen nykytila nähtiin erittäin synkkänä ja asenteellisena – kaikissa vastaajaryhmissä.

Sekä tiedontuotannossa että päätöksenteossa ja sen valmistelussa tunnistetaan lukuisia haasteita (tärkeysjärjestyksessä):

1. Tiedon esitystapa ja siihen perehtymisen aika eivät kohtaa
2. Tiedon käyttö on tarkoitushakuista
3. Tiedon käyttö on yksipuolista
4. Digitalisaation mahdollisuuksia ei hyödynnetä riittävästi
5. Päätäjien tiedonlukutaito on puutteellinen
6. Kilpailevan tiedon määrä vaikeuttaa näkemyksen muodostamista

Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusta luonnehditaan mm. tarkoitushakuiseksi, politisoituneeksi, opportunistiseksi, valikoivaksi, suppeaksi, etäiseksi ja reaktiiviseksi

+1 erittäin tärkeä kysymys

Johtuvatko ongelmat siitä, että toimimme näissä asioissa huonosti – vai siitä, että tiedon tuotannon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon toimintaympäristö on muuttunut?

3. MUUTOSVOIMAT JA MONIMUTKAISET ILMIÖT

Muutosvoimat ja tulevaisuuden haasteet (1/2)

5. Mihin tulevaisuuden kehityssuuntiin tulisi tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon rajapinnassa kiinnittää erityistä huomiota?

(Yhteenvedo avoimista vastauksista)

Muutosilmiöt

- **Kestävä kehitys ja ihmiskunnan isot kysymykset** (ilmastonmuutos, ikääntyminen, työelämän murros, ...)
- **Monimutkaiset ilmiöt sekä nopea muutos ja epävarmuus**
- **Digitalisaation eteneminen, mahdollisuudet ja uhat**
- **Demokratian kriisi, osallisuusvaje, populismi ja ”totuuden jälkeinen” maailma**

Heijastukset tiedon käyttöön päätöksenteossa

- **Tieto ja asiantuntemus**
 - Kasvava kysyntä monipuolisille tiedonlähteille ja asiantuntijuuden eri muodoille
 - Kokonaisnäkemysten, synteisien ja systeminen ymmärryksen tarve
 - Ennakoinnin, vaihtoehtoisten skenaarioiden ja vaikutusarvioiden merkityksen kasvu
- **Päätöksenteko**
 - Päätöksenteon kiire ja päättäjien heikentynyt tiedonlukutaito
 - Kasvava tarve avoimuudelle päätöksenteon tietoperustasta
- **Vuorovaikutus**
 - Kasvava dialogin ja kohtaamisten tarve
 - Tarve parantaa tiedon ymmärrettävyyttä ja kannustaa siihen

Muutosvoimat ja tulevaisuuden haasteet (2/2)

Avoimista vastauksista poimittua

Muutosilmiöt

”Ratkaistavana on **ihmiskunnan suuret haasteet**: ilmastonmuutos, ikääntyminen, digitalisaation tuoma murros ym.”

”**Nopeasti muuttuvassa maailmassa** päätöksen pitäisi olla voimassa vain niin kauan kuin se toimii – tarvitaan valmiutta korjata päätöksiä. Ennakoidut vaihtoehdot mahdollistavat tarvittavia korjausliikkeitä.”

”**Datan** ympärille kehittyvät uudet ratkaisut parantavat päätöksentekoa.”

”**Kansalaisten tietoisuus** asioista kasvaa ja tiedolla vaikuttamisen keinot (hyvässä ja pahassa) voimistuvat.”

”**Demokraattista järjestelmää** uhkaa se, että äänestäjiä ja päättäjiä johdetaan harhaan vaihtoehtoisilla totuuksilla ja valeuutisilla.”

”**Yhteiskunnan kompleksisuus** asettaa varsin kovia vaatimuksia tutkimuksen laaja-alaisuuden ja syvyyden yhdistämiselle ja yhteiskunnalliselle keskustelulle.”

”Yhteiskunnallinen **valta ja päätöksenteko** hajautuvat”

”**Disinformaation** leviäminen nopeutuu ja tulee helpoksi.”

Heijastukset tiedon käyttöön

”Tarvitaan uusia tapoja **vertailla erilaisia tietomuotoja**; sekä tutkimus- että kokemustietoa ja vasta niiden yhteisvaikutuksista tehdä päätöksiä.”

”**Systeeminen näkökulma** pitäisi huomioida myös päätöksenteossa niin, että uudistuksia tehtäisiin kokonaisuuksina ja ymmärrettäisiin päätettyjen asioiden yhteys toisiin asioihin.”

”Päätöksenteossa pitäisi enemmän kiinnittää huomiota **syntetisoivaan** ja johtopäätöksiä tuottavaan asiantuntemuksen hyödyntämiseen.”

”Yhteiskunnassa hyväntahtoinen naiivius lisääntyy, yleistieto ja **kyky kriittiseen omaan ajatteluun** heikentyy, joukkoajattelu ja halu saada moraalista ylemmyyttä lisääntyy.”

”Kun algoritmien valta kasvaa päätöksenteossa, niiden **läpinäkyvyys** on tärkeää.”

”Päätöksenteko tarvitsee tuekseen **ilmiölähtöisesti** tuotettua tietoa ja **synteesiä**.”

”**Eriävä tieto** analyttisesti esiin!”

”Päätöksenteossa tulisi hyödyntää enemmän myös ns. **pehmeitä tieteitä**”

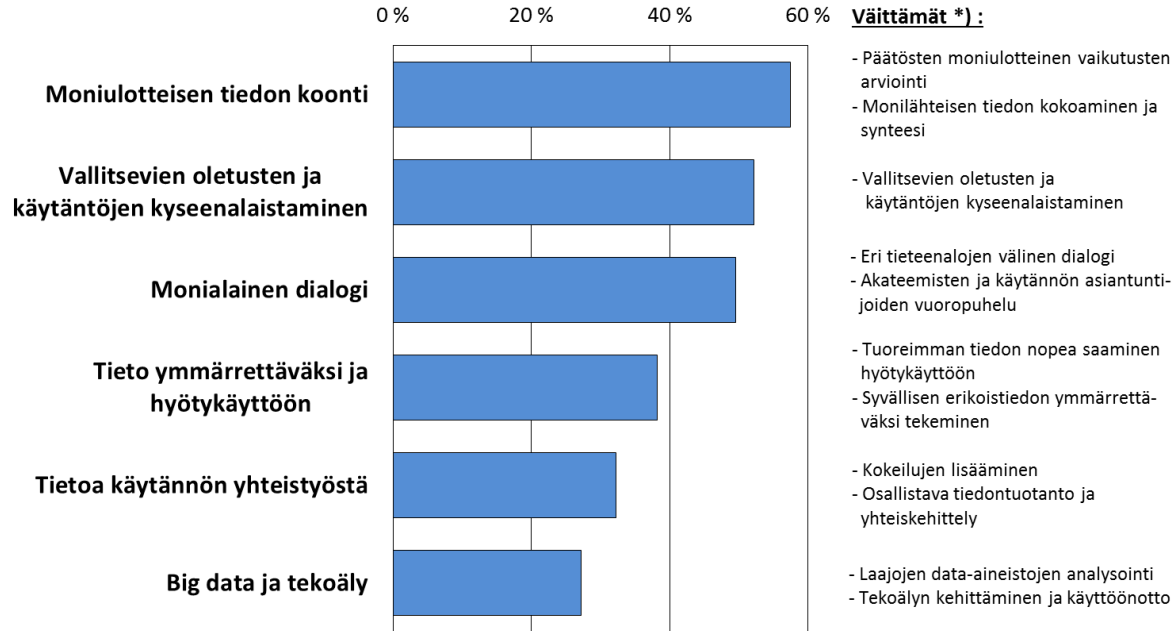
”**Kokeiluista** ja ruohonjuuritasolta saatava tieto on aliarvostettua.”

”Eri päätösvaihtoehtojen **tulevaisuusvaikutuksia** pitäisi tehdä päättäjille näkyväksi.”

”Tietojen keräämäinen ja tilastointi tulisi saada **reaaliaikaiseksi**.”

Lähestymistavat monimutkaisiin ilmiöihin

6. Mitä seuraavista lähestymistavoista pitäisi Suomessa erityisesti vahvistaa etsittäessä ratkaisuja monimutkaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin?

*) Vastaaajille esitettiin 11 väittämää, joista he saivat valita korkeintaan 5. Yllä olevassa temaanaisesti samankaltaista ja vastausiltaan samansuuntaista väittämää on yhdistetty ja niistä on esitetty keskiarvo.

Avoimissa vastauksissa korostui lisäksi:

- Monipuolisen tiedon ja asiantuntijuuden käyttö
- Pitkäjänteisyys ja yli hallituskausien ulottuva näkökulma

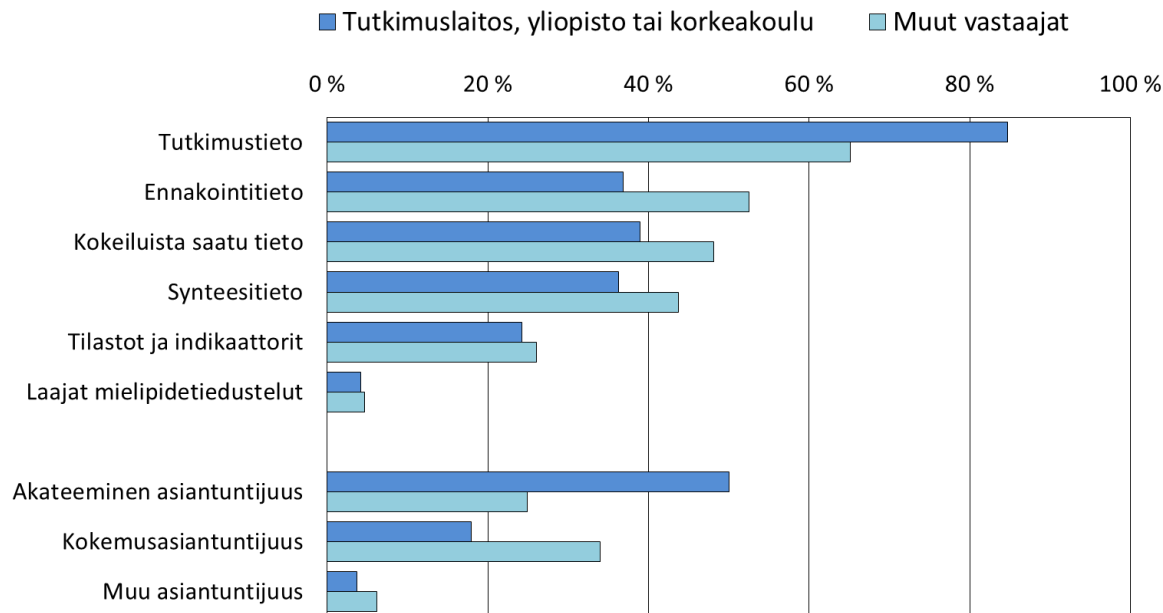
Aihe jakoi mielipiteitä, esim.:

- **Hallinnon** edustajat (erityisesti päätösten valmistelijat) korostivat monilähteen tiedon koontia muita enemmän, mutta vallitsevan kyseenalaistamista muita vähemmän
- **Tutkimuksen** edustajat korostivat dialogia ja vallitsevan kyseenalaistamista muita enemmän
- **Politiikan** edustajat korostivat muista ryhmistä poiketen kokeiluja enemmän kuin moniulotteista vaikutusten arviointi

Tiedon ja asiantuntijuuden lisääminen

7. Millaisten tiedon- ja asiantuntijuuden muotojen käyttöä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa pitäisi Suomessa mielestäsi lisätä?

(Valitse korkeintaan kolme tärkeintä)

Tutkimustietoa tarvitaan lisää, mutta tiedon ja asiantuntijuuden tulee ennen kaikkea monipuolistua.

TIETO: Ennakointi-, kokeilu- ja synteesitiedon lisäämiselle oli eri vastaajaryhmissä lähes yhtä suuri kannatus kuin tutkimustiedon lisäämiselle.

ASiantuntijuus: Valtaosa vastaajista piti tärkeämpänä lisätä kokemusasiantuntijuuden kuin akateemisen asiantuntijuuden käyttöä päätöksenteossa.

Tutkimusorganisaatioiden sekä rahoittajien edustajat korostivat tutkimustietoa ja akateemista asiantuntijuutta huomattavasti muita enemmän.

Vastaajien ydinviestit

Monimutkaiset yhteiskunnalliset haasteet edellyttävät nykyistä kokonaisvaltaisempaa ja dialogisempaa näkökulmaa tietoon ja asiantuntijuuteen sekä niiden hyödyntämiseen päätöksenteossa.

1. Monimutkaiset ilmiöt, epävarmuus, kestävän kehityksen tavoittelu, digitalisaatio, demokratian murros sekä populismi muokkaavat suhdettamme tietoon ja sen hyödyntämiseen.
2. Monimutkaisissa yhteiskunnallisissa haasteissa ei riitä, että tieto saatetaan ymmärrettäväksi ja nopeasti hyötykäyttöön tai digitalisaation mahdollisuudet hyödynnettyä.
3. Tutkimustiedon rinnalla peräänkuulutetaan erityisesti ennakointi-, kokeilu- ja synteesitiedon lisäämistä.
4. Uusi ymmärrys syntyy ennen kaikkea monialaista ja eri muotoista asiantuntemusta hyödyntävästä dialogista.

+1 erittäin tärkeä kysymys

Monimutkaiset yhteiskunnalliset haasteet edellyttävät uusia lähestymistapoja tiedon ja päätöksenteon vuoropuheluun.

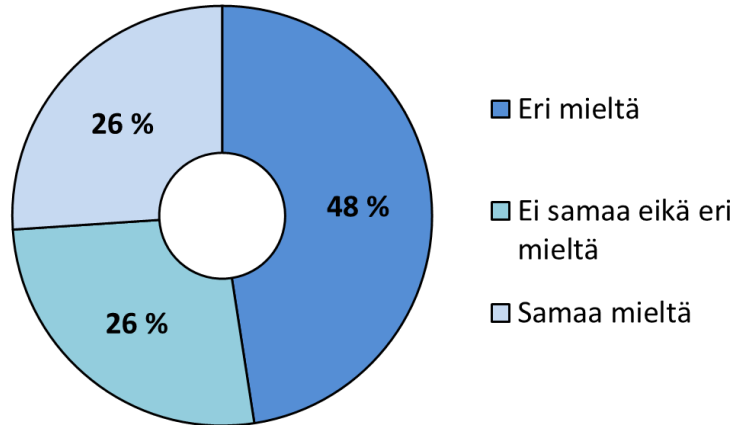
Kannustavatko tutkimus- ja innovaatio-toiminnan linjaukset sekä tiedontuottaja- ja käyttäjäorganisaatioiden strategiat niihin?

4. VUOROVAIKUTUKSEN KEHITTÄMINEN

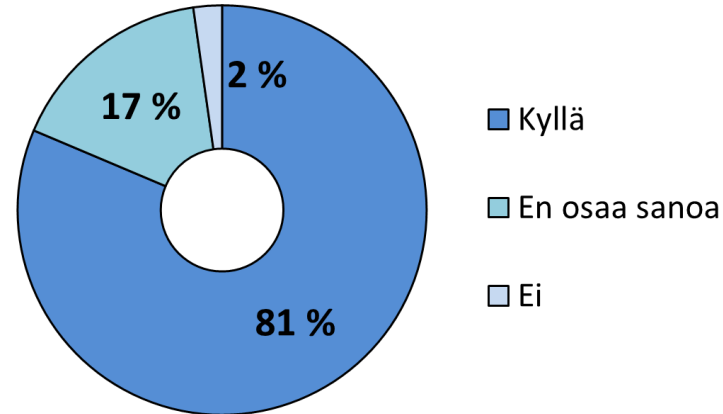
Vuorovaikutuksen kehittäminen

8. Mitä mieltä olet väittämästä: Suomessa kehitetään määrätietoisesti uusia tapoja parantaa tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon vuorovaikutusta erityisesti monimutkaisissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä.

Politiikan, hallinnon ja rahoittajien edustajat suhtautuivat kehittämisen nykytilaan hieman muita myönteisemmin.

9. Onko Suomessa tarvetta säännöllisten kohtaamisten ja kokemusten vaihdon lisäämiselle tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon vuorovaikutuskäytäntöjen kehittämisestä kiinnostuneiden kesken?

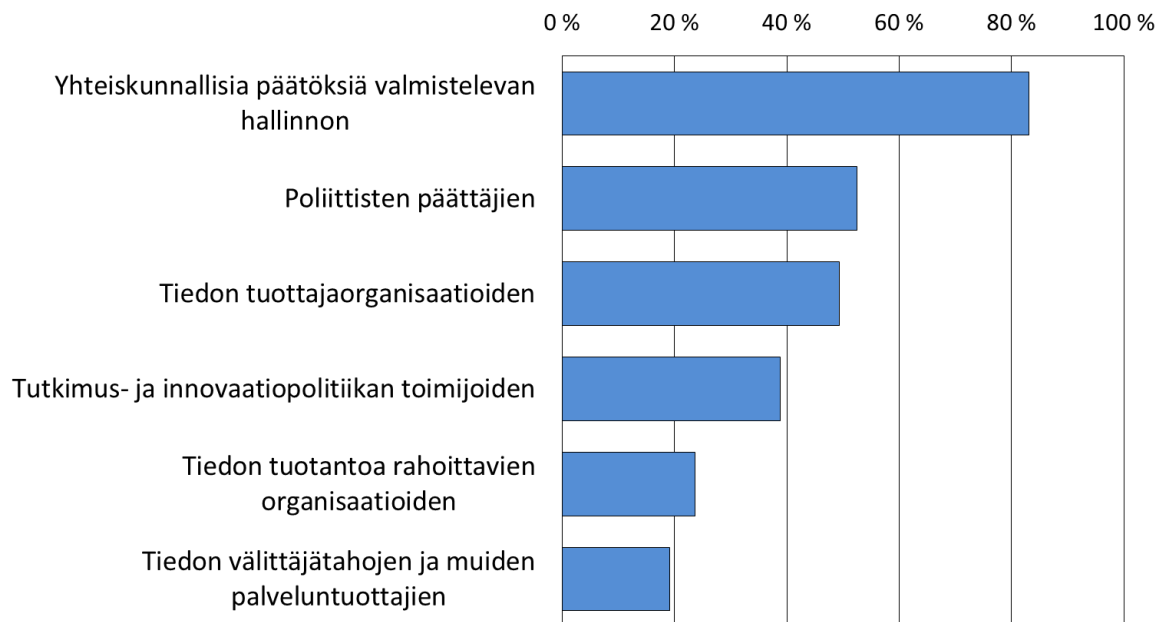

Yhteiskunnalliset päättäjät sekä elinkeinoelämän ja järjestöjen edustajat toivoivat kohtaamispaikkojen lisäämistä vielä muitakin vahvemmin.

Kenen pitäisi olla aloitteellinen? (1/2)

10a. Kenen pitäisi ensisijaisesti olla aloitteellinen tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon välisten vuorovaikutuskäytäntöjen kehittämistä?

(Valitse korkeintaan kolme mielestäsi keskeistä tahoa)

Vastuu tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuksen kehittämisestä nähtiin jaetuksi, joskin kysyntävetoiseksi.

Eniten aloitteellisuutta toivottiin hallinnolta, etenkin ministeriöltä.

Kukin vastaajaryhmä näki oman aloitevastuunsa vähintään yhtä suurena kuin millaisena muutkin sen näkivät.

Kenen pitäisi olla aloitteellinen? (2/2)

10b. Ketkä ovat mielestäsi avaintoimijoita tarttumaan tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon vuorovaikutuskäytäntöjen kehittämiseen?

(Nimeä muutama konkreettinen taho)

Havaintoja:

Hallinnon roolia korostettiin etenkin vuorovaikutusprosessien omistajina ja käynnistäjinä.

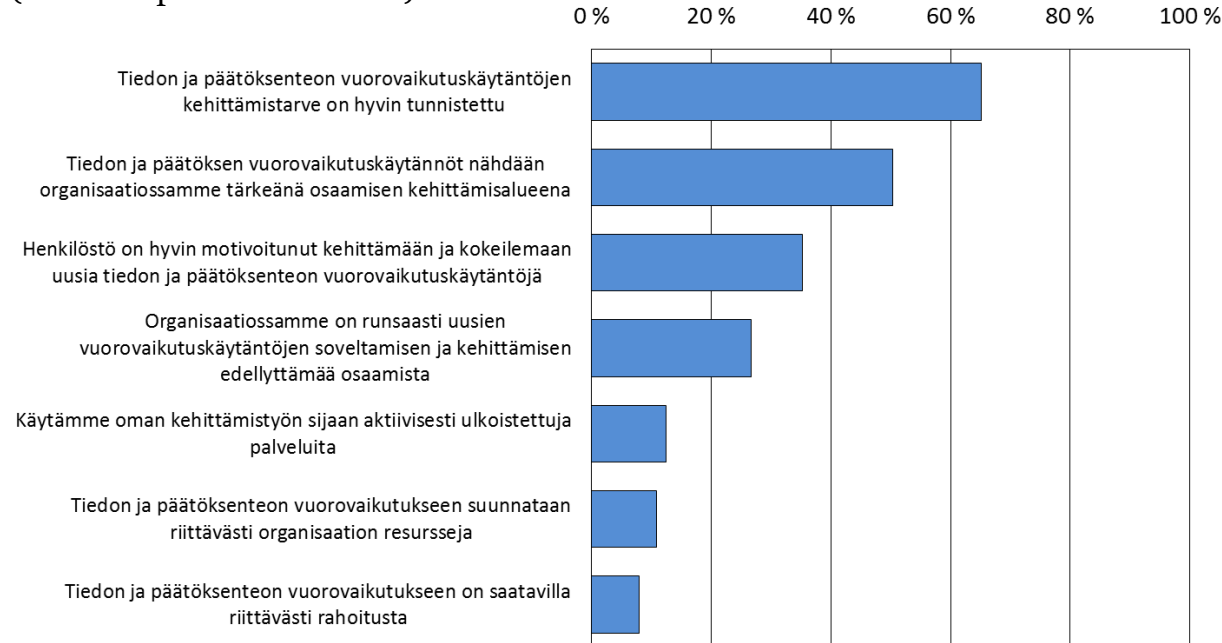
Sitran toivottiin tarttuvan etenkin toimintamallien kehittämiseen sekä kehittäjien välisen yhteistyön ja kokemusten vaihdon lisäämiseen.

Sitran rooli kyselyn toteuttajana on todennäköisesti vaikuttanut Sitran saamien mainintojen määrään.

Kehittämisen tilanne omassa organisaatiossa

11. Seuraavassa on esitetty joukko tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutukseen sekä sen kehittämiseen liittyviä väitteitä. Mitkä niistä kuvaavat hyvin tilannetta omassa organisaatiossasi?

(Valitse sopivat vaihtoehdot)

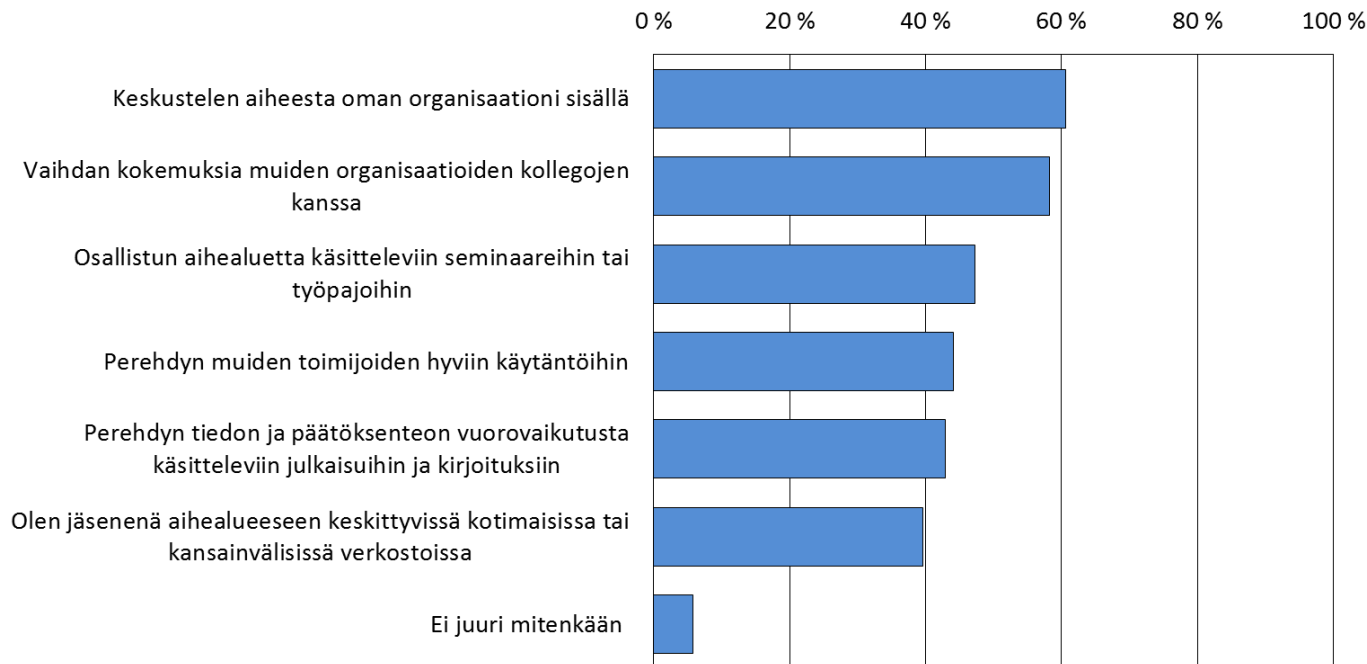

Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuksen kehittämistarve on hyvin tunnistettu, mutta pullonkauloina nähdään etenkin osaaminen, rahoitus ja resursointi

- **Hallinnossa** kehittämistarve on tunnistettu parhaiten, mutta myös useimmat pullonkaulat koetaan muita suuremmiksi
- **Politiikan** parissa toimivista vain alle puolet oli sitä mieltä, että kehittämistarve on heidän organisaatiossaan tunnistettu

Miten itse kehität osaamistasi?

12. Miten kehität tapojasi edistää tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon välistä vuorovaikutusta? (Valitse parhaiten toimintaasi kuvaavat vaihtoehdot, yksi tai useampi)

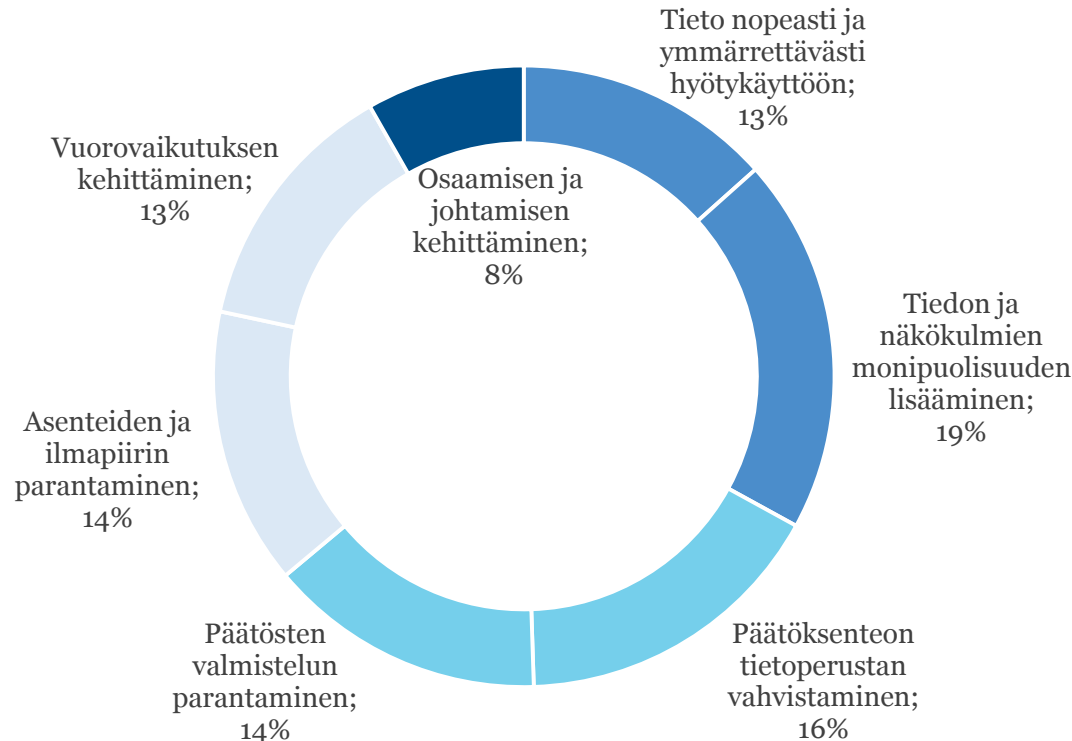
Havaintoja:

Alle puolet kyselyn kohderyhmästä osallistuu aihealuetta käsitteleviin tilaisuuksiin, perehtyy aihealuetta käsitteleviin julkaisuihin tai kirjoituksiin tai osallistuu aihealueen verkostoihin.

Oman osaamisen kehittäminen ei ollut muita aktiivisempaa esim. **tutkimus- ja innovaatio-toiminnan** johtajien ja kehittäjien taikka työkseen **vuorovaikutus-prosesseja** suunnittelevien tai toteuttavien parissa.

Jos voisit muuttaa yhden asian? (1/4)

13. Jos voisit muuttaa tiedon ja päätöksenteon kehittämiseksi yhden asian yhteiskunnassamme, mikä se olisi? (Pakollinen avoin kysymys)

Havaintoja:

Monipuolinen tietokäsitys mainittiin useammin kuin tiedon tehokas saaminen hyötykäyttöön lähes kaikissa vastaajaryhmissä

Omat haasteet tiedostetaan:

- Poliitiikan edustajat mainitsivat päättäjien tiedonkäytön kehittämisen lähes kaikkia muita ryhmiä useammin.
- Hallinnon edustajat mainitsivat valmisteluprosessien parantamisen lähes kaikkia muita ryhmiä useammin.

Asenneilmapiiri huoletti eniten rahoittajien edustajia.

Elinkeinoelämän ja järjestöjen edustajat peräänkuuluttivat osaamista ja johtamista muita useammin.

Jos voisit muuttaa yhden asian? (2/4)

13. Jos voisit muuttaa tiedon ja päätöksenteon kehittämiseksi yhden asian yhteiskunnassamme, mikä se olisi? (Pakollinen avoin kysymys)

Päätöksentekoa sekä osaamisen ja johtamisen kehittämistä koskevat ehdotukset:

Kompetenssien kehittäminen – molemmin puolin

Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutus vahvemmin osaksi päättäjä- ja virkamieskoulutusta sekä tutkijakoulutusta
Urakehitystä tai meritoitumista uudella tavalla tukevat kannusteet tutkimusorganisaatioissa
Kohtaamispaikkoja kehittäjille

Uusien toimintamallien kehittäminen, kokeilu ja jakaminen

Systemaattisten ja helposti sovellettavien käytännön toimintamallien kehittäminen
Tapojen kehittäminen, joilla erimuotoinen ja erityyppisiin tiedonlähteisiin nojautuva tieto saadaan samaan pöytään

Päätösten ja niiden valmistelun tietoperustan vahvistaminen

Avoimuus päätöksenteon ja sen valmistelun tietopohjasta
Tiedon käytön luotettavuuden lisääminen (tiedevaltuutettu valtioneuvostoon, asiantuntijapaneelit, käytetyn tiedon luotettavuusseuranta)
Valmisteluprosessien uudistaminen (eduskunnan valiokuntien kuulemiskäytännöt, komiteatyöskentely, ministeriöiden tulevaisuuskatsaukset)

Kansalliset linjaukset ja resurssien kohdentaminen

Kansallisten linjausten (hallitusohjelma, tutkimus- ja innovaatiopolitiikka) päivittäminen
Resurssien kohdentaminen vuorovaikutusta koskevaan kehittämistyöhön

Jos voisit muuttaa yhden asian? (3/4)

13. Jos voisit muuttaa tiedon ja päätöksenteon kehittämiseksi yhden asian yhteiskunnassamme, mikä se olisi? (Pakollinen avoin kysymys)

Tietoa ja asiantuntijuutta koskevien vastausten aihepiirit:

Näkökulmat tietoon	Tiedon ja asiantuntijuuden muodot	Tieto hyötykäyttöön
Pitkäjänteisyys ja yli hallituskausien ulottuva näkökulma tulevaisuuteen Moninäkökulmaisuus ja laaja-alainen asiantuntemus Kokonaisnäkemys, systemisyys ja synteetit Vallitsevien näkemysten kyseenalaistaminen	Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi Kokeilujen lisääminen Digitalisaation hyödyntäminen Tutkimuksen parempi hyödyntäminen Tilaustutkimukset ja analyysit	Tutkijoiden kiinnostus ja kannustimet vaikuttavuustyöhön Popularisoitu ja ymmärrettävä tieto Avoin tieto ja avoin data Tieto nopeasti ja reaaliaikaisesti käyttöön Tiedon standardointi ja tietovarastot

Kunkin teeman alla olevat näkökulmat on esitetty niiden esiintyvyyden mukaisessa järjestyksessä.

Jos voisit muuttaa yhden asian? (4/4)

13. Jos voisit muuttaa tiedon ja päätöksenteon kehittämiseksi yhden asian yhteiskunnassamme, mikä se olisi? (Pakollinen avoin kysymys)

Poimintoja vuorovaikutusta koskevista vastauksista:

Asenteet ja ilmapiiri

Tiedon arvostus

"Tiedon ja korkeakoulutettujen **arvostuksen** nostaminen hallinnossa ja päätöksenteossa."

"**Todellisen tiedon** kunnioittaminen mutun sijaan."

Avoimuus ja ilmaisuvapaus

"**Avoin ja ennakoasenteeton** suhtautuminen eri osapuolten näkemykseen."

"**Vapaus** tuoda esille erilaisia näkökulmia."

"Tiedon käytön rinnalla päätöksenteossa tulisi käydä aktiivista **arvokeskustelua**."

Ymmärrys rooleista

"Lisäisin kaikkien toimijoiden **ymmärrystä politiikan ja tieteen keskinäissuhteista**."

"Molemmipuolisesta syyllistämisestä **toisen osapuolen tarpeiden ja ajatusmaailman selvittämiseen**."

"Ymmärrys siitä, ettei tutkimustieto ole absoluuttista totuutta sekä siitä, että **demokratia edellyttää kompromisseja** silloinkin kun tieto ymmärretään."

Vuorovaikutustavat

Dialogi ja keskustelevuus

"Oppisimme keskustelutavan, jossa näkemykset ja päätökset **perustellaan** ja käydään niistä **dialogia**."

"Vähemmän twitteriä, enemmän **keskustelua**."

"**Aitaa dialogia** päättömän väittelyn sijaan."

Kohtaamispaikkoja

"Lisäisin **vuorovaikutuksen foorumeita**"

"Riittävästi **keinoja kohdata ja altistaa** sekä päätöksenteon valmistelu että tutkimus keskustelulle yhteisillä areenoilla."

"Lisäisin **fasilitoituja prosesseja** ONGELMIEN aitoon ymmärtämiseen."

Yhteiskehittely ja yhteistyö

"Asiantuntijakuulemisista tulisi siirtyä enenevässä määrin **yhteiskehittämiseen**."

"Kohti **joukkoistamista**, koska viisaus ei asu yhdessä päässä."

"Korostaisin **yhdessätekemisen** kulttuuria."

Kehittämistoiminta

Resurssit

"Ymmärrys siitä, että tällainen työskentely edellyttää **aikaa ja resursseja**."

"**Rahoituksen suuntaaminen** vielä selvemmin vuorovaikutuksen uusiin tapoihin."

Systemaattisuus

"Vuorovaikutuksen systematisointi."

"Lisää **systemaattisuutta**, nyt projektipohjaista."

"**Kirjaisin politiikkaan** eksplisiittisesti tämän välttämättömyyden."

Kulttuurinmuutos

"Kyse on **kulttuurin muutoksesta**."

"Yhteinen **jaettu ymmärrys** siitä, että meidän on tärkeää kehittyä ja kehittää tässä."

"Toimintakulttuuri muuttuu hitaasti ja sen suhteen on oltava **kärsivällinen**."

Vastaajien ydinviestit

Määrätietoista tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuskäytäntöjen kehittämistä peräänkuulutetaan vahvasti. Oma vastuu siinä tunnustetaan, mutta osaamisen ja resurssien puutteen vuoksi kehittämiseen ei juuri tartuta.

1. Suomessa nähdään suuri tarve tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuksen lisäämiselle.
2. Tiedon kysyntätahoilla, etenkin ministeriöillä, nähtiin olevan ensisijainen aloitevastuu kehittämisestä. Vastuu miellettiin kuitenkin jaetuksi ja oma vastuu tunnistettiin laajasti.
3. Kehittämistarve tunnistettiin parhaiten hallinnossa, mutta siellä myös pullonkaulat (osaaminen, aika ja rahoitus) koettiin suurimmiksi.
4. Tiedon tuotanto, päätöksenteko ja sen valmistelu sekä näiden vuorovaikutus nähtiin yhtä usein ensisijaisina kehittämiskohteina. Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusta ei mielletty ensisijaisesti osaamisen ja johtamisen haasteeksi.

+1 erittäin tärkeä kysymys

Mitä muutos edellyttää ja kuinka sitä vauhditetaan?

5. TULKINTOJAMME TULOKSISTA

Tulokset tiivistetysti

1. Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuksen nykytila nähdään erittäin synkkänä ja asenteellisena – kaikissa vastaajaryhmissä. Sekä tiedontuotannossa että päätöksenteossa ja sen valmistelussa tunnistetaan lukuisia haasteita.
2. Monimutkaiset yhteiskunnalliset kysymykset edellyttävät nykyistä kokonaisvaltaisempaa ja dialogisempaa näkökulmaa tietoon ja asiantuntijuuteen sekä niiden hyödyntämiseen päätöksenteossa.
3. Määrätietoista tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuskäytäntöjen kehittämistä peräänkuulutetaan, oma vastuu siinä tunnustetaan, mutta osaamisen ja resurssien puutteen vuoksi kehittämiseen ei juuri tartuta.

Miten
toiminta-
ympäristö on
muuttunut?

Perinteiset tavat tuottaa sektorikohtaista tietoa ja välittää sitä suoraviivaisesti päätöksentekoon toimivat huonosti keskinäisriippuvaisessa maailmassa.

Kannustavatko
linjauksemme
ja organisaatiomme
tähän?

Monimutkaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin vastaamisen edellyttämä tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutus on nostettava strategiseksi osaamisen ja johtamisen kehittämiskohteeksi sekä kansallisissa linjauksissa että tiedon tuottaja- ja käyttäjäorganisaatioissa.

Miten
muutosta
vauhditetaan?

Muutoksen aikaan saamiseksi tarvitsemme avointa yhteiskunnallista keskustelua eri toimijoiden rooleista ja odotuksista sekä syvällistä toimintakulttuurin muutosta, jonka ytimessä on ymmärrys siitä, että tiedon merkitys luodaan vuorovaikutuksessa.

**Haastamme tiedon
tuottajat ja käyttäjät
dialogiloikkaan!**

6. LIITTEET: VASTAAJARYHMIEN VÄLISET EROT

Vastaajien taustatahot ja roolit

1. Vastaajien taustatahot ja roolit (Vastaajan oli mahdollista valita yksi taustataho, mutta useampia rooleja)		Tarjoan tietoa tai asian-tuntemusta päätöksen-tekoon	Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksen-teon vuorovaikutus-prosesseja tai viestintää	Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatio-toimintaa	Valmistelen yhteiskunnal-lisia päätöksiä	Tutkin tiedon käyttöä päätöksen-teossa	Toimin yhteiskunnal-lisena päättäjänä
	n=	351	149	133	114	43	35
Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	190	74 %	16 %	37 %	3 %	17 %	4 %
Hallinto	144	59 %	31 %	10 %	56 %	1 %	8 %
Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	60	67 %	45 %	30 %	5 %	3 %	3 %
Elinkeinoelämä, järjestö tai muu sidosryhmä	52	71 %	38 %	21 %	6 %	6 %	2 %
Sitra	43	72 %	35 %	28 %	14 %	7 %	0 %
Politiikka	22	32 %	27 %	0 %	36 %	0 %	50 %
Rahoittaja	20	50 %	35 %	40 %	35 %	10 %	5 %
Kaikki vastaajat	531	66 %	28 %	25 %	21 %	8 %	7 %

Nykytila: Tieto päätöksenteossa (1/2)

2a. Mitä mieltä olet seuraavista nykytilaa koskevista väittämistä? (1= täysin eri mieltä, 2= joksinkin eri mieltä, 3= ei samaa eikä eri mieltä, 4= joksinkin samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä)	KAIKKI VAS-TAAJAT	TAUSTATAHO							ROOLI					
		Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	Hallinto	Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	Sitra	Politiikka	Rahoittaja	Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä
n=	531	190	144	60	52	43	22	20	351	149	133	114	43	35
1. Tiedon esittäminen ja perehtyminen														
Päättäjät eivät ehdi riittävästi perehtyä päätöksiin tarvittavaan tietoon	4,31	4,31	4,33	4,18	4,50	4,33	4,05	4,40	4,34	4,30	4,40	4,42	4,14	3,94
Kiireen keskellä tieto vaaditaan usein esitettäväksi liian tiivistetyssä muodossa	3,61	3,61	3,63	3,37	4,10	3,51	3,09	3,60	3,58	3,57	3,65	3,61	3,65	3,37
Tiedon tuottajille on tarjolla riittävästi kannusteita esittää tietoa päätöksentekoa palvelevassa muodossa	2,16	2,05	2,38	2,00	2,17	2,05	2,45	1,90	2,11	2,15	2,02	2,34	2,21	2,49
2. Tiedon käytön avoimuus ja tarkoitushakuisuus														
Tiedon käyttö päätöksenteossa on usein tarkoitushakuista	3,95	4,06	3,74	4,12	4,12	3,84	3,55	4,15	3,98	3,97	4,08	3,68	4,12	3,86
Päätöksenteossa ollaan avoimia siitä mihin tietoon päätökset perustuvat	2,25	2,13	2,51	2,15	2,23	2,16	2,27	2,15	2,25	2,21	2,20	2,48	2,02	2,46
3. Tiedon käytön yksipuolisuus														
Tutkimus-, ennakointi- ja kokeilutietoa hyödynnetään päätöksenteossa systemaattisesti rinta rinnan	2,15	2,22	2,16	2,13	2,04	1,91	2,14	2,25	2,13	2,06	2,05	2,09	2,14	2,43
Päätöksiä valmisteltaessa erilaisia tiedonlähteitä ja vaihtoehtoja vertaillaan systemaattisesti	2,14	2,13	2,00	2,27	2,27	1,98	2,15	2,12	2,09	2,17	2,14	2,32	2,12	2,31
Päätöksenteossa ja sen valmistelussa hyödynnetään ennakkoluulottomasti erilaisia asiantuntijoita	2,19	2,16	1,93	2,41	2,31	2,17	2,25	2,21	2,16	2,03	2,17	2,32	2,40	2,66
Tutkimukseen perustuva asiantuntemus on yliarvostettua käytännön kokemukseen nähden	2,20	1,88	2,30	2,30	2,60	2,70	2,27	2,00	2,15	2,34	2,08	2,20	2,00	2,46

Nykytila: Tieto päätöksenteossa (2/2)

2b. Mitä mieltä olet seuraavista nykytilaa koskevista väittämistä? (1= täysin eri mieltä, 2= jokseenkin eri mieltä, 3= ei samaa eikä eri mieltä, 4= jokseenkin samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä)	KAIKKI VAS-TAAJAT	TAUSTATAHO							ROOLI					
		Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	Hallinto	Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	Sitra	Politiikka	Rahoittaja	Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä
n=	531	190	144	60	52	43	22	20	351	149	133	114	43	35
4. Tiedonlukutaito ja luotettavuus														
Päättäjät osaavat arvioida tiedon laatua ja tehdä siitä oikeita johtopäätöksiä	2,33	2,31	2,35	2,35	2,02	2,60	2,45	2,30	2,31	2,31	2,32	2,35	2,44	2,69
Päätöksenteossa luotetaan liiaksi tiedon objektiivisuuteen	3,09	2,95	3,11	3,13	3,35	3,42	2,91	3,05	3,01	3,28	3,08	2,94	3,07	3,40
Päätöksenteossa kuultavat asiantuntijat ymmärtävät yleensä hyvin asiantuntemuksensa rajat	3,31	3,30	3,50	3,07	3,23	3,16	3,14	3,40	3,34	3,33	3,20	3,46	3,02	3,11
5. Digitalisaation hyödyntäminen														
Digitalisaation tarjoamia tiedontuotannon mahdollisuuksia hyödynnetään monipuolisesti	2,26	2,41	2,19	2,25	2,15	2,16	2,09	2,05	2,25	2,20	2,24	2,32	2,26	2,46
6. Tiedon määrä ja saatavuus														
Kilpailevaa tietoa on niin paljon, että siitä on vaikea ottaa selkoa	3,43	3,31	3,51	3,65	3,46	3,72	2,82	3,35	3,44	3,57	3,26	3,42	3,65	3,09
Tiedon puute vaikeuttaa monien nyky-yhteiskunnan ongelmien ratkaisua	3,06	3,22	2,92	2,80	3,19	3,02	2,77	3,40	3,06	2,97	3,03	3,02	3,30	3,03
Päätöksenteon tueksi on saatavilla riittävästi laadukasta synteesitytöä	2,81	3,03	2,61	2,68	3,02	2,35	2,73	3,15	2,80	2,77	2,95	2,68	2,84	2,80

Vuorovaikutuksen toimivuus

3. Tiedontuotannon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon yhteistyö ja vuorovaikutus toimii mielestäni Suomessa... (1= erittäin huonosti, 2= melko huonosti, 3= ei hyvin eikä huonosti, 4= melko hyvin, 5= erittäin hyvin)	n=	Keskiarvo	Ei hyvin eikä huonosti		
			Huonosti (1,2)	huonosti (3)	Hyvin (4,5)
KAIKKI VASTAJAT:	531	2,72	50 %	27 %	23 %
TAUSTATAHO:					
Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	190	2,54	54 %	31 %	16 %
Hallinto	144	2,89	40 %	28 %	31 %
Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	60	2,45	65 %	18 %	17 %
Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	52	2,56	58 %	15 %	27 %
Sitra	43	2,91	35 %	37 %	28 %
Politiikka	22	2,64	64 %	14 %	23 %
Rahoittaja	20	2,95	35 %	30 %	35 %
ROOLI:					
Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	351	2,66	50 %	28 %	22 %
Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	169	2,82	28 %	20 %	19 %
Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	149	2,75	46 %	29 %	24 %
Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	133	2,62	53 %	23 %	25 %
Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä	114	2,80	16 %	5 %	9 %
Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	43	2,79	40 %	37 %	23 %

Vuorovaikutuksen luonnehdinta

4a. Kumpi seuraavista luonnehdinnoista kuvaa mielestäsi päättäjien ja asiantuntijoiden välistä vuorovaikutusta tämän päivän Suomessa? (Arvioi sanapareja asteikolla 1-5)	n=	Tulevaisuutta luotaava (1)	Aktiivinen (1)	Jännitteinen (1)	Yksisuuntainen (1)	Kapeaalainen (1)	Satunnainen (1)	Pienessä piirissä tapahtuva (1)
		Ajankoht. tarpeisiin reagoiva (5)	Passiivinen (5)	Rakentava (5)	Keskustele (5)	Moninäkökulmainen (5)	Syste- maattinen (5)	Avoin kaikille (5)
KAIKKI VASTAAJAT	531	3,86	3,21	2,65	2,56	2,39	2,40	2,12
TAUSTAHO:								
Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	190	3,85	3,35	2,64	2,54	2,27	2,31	1,98
Hallinto	144	3,85	3,03	2,74	2,65	2,51	2,47	2,31
Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	60	3,95	3,33	2,67	2,45	2,43	2,30	1,97
Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	52	3,96	3,35	2,46	2,40	2,12	2,37	2,10
Sitra	43	3,95	3,00	2,77	2,49	2,63	2,67	2,21
Politiikka	22	3,73	2,82	2,73	3,09	2,77	2,68	2,45
Rahoittaja	20	3,55	3,50	2,20	2,55	2,30	2,30	2,20
ROOLI:								
Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	351	3,87	3,25	2,65	2,50	2,39	2,39	2,10
Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	149	3,85	3,23	2,74	2,61	2,52	2,44	2,19
Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	133	3,95	3,25	2,71	2,57	2,31	2,30	2,11
Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	114	3,82	3,14	2,72	2,67	2,61	2,54	2,35
Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	43	3,88	3,12	2,70	2,58	2,14	2,51	1,88
Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä	35	3,77	3,00	2,69	2,86	2,40	2,60	2,26

Lähestymistavat monimutkaisiin haasteisiin (1/2)

6a. Mitä seuraavista lähestymistavoista pitäisi Suomessa erityisesti vahvistaa etsittäessä ratkaisuja monimutkaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin? (Valitse korkeintaan viisi tärkeintä)	KAIKKI VASTAAJAT	Elinkeino-elämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä						
		Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	Hallinto	Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media				
n=	531	190	144	60	52	Sitra	Politiikka	Rahoittaja
Monilähteen tiedon koonti								
Päätösten moniulotteinen vaikutusten arviointi	63 %	61 %	69 %	60 %	71 %	63 %	45 %	45 %
Monilähteen tiedon kokoaminen ja synteesi	52 %	51 %	62 %	50 %	40 %	44 %	55 %	50 %
Monialainen dialogi								
Eri tieteenalojen välinen dialogi	50 %	56 %	47 %	47 %	31 %	56 %	41 %	70 %
Akateemisten ja käytännön asiantuntijoiden vuoropuhelu	49 %	54 %	44 %	53 %	37 %	42 %	55 %	70 %
Kyseenalaistaminen								
Vallitsevien oletusten ja käytäntöjen kyseenalaistaminen	47 %	54 %	36 %	52 %	52 %	40 %	59 %	35 %
Tieto ymmärrettäväksi ja hyötykäyttöön								
Tuoreimman tiedon nopea saaminen hyötykäyttöön	36 %	30 %	38 %	42 %	37 %	30 %	50 %	55 %
Syvällisen erikoistiedon ymmärrettäväksi tekeminen	40 %	52 %	33 %	40 %	27 %	33 %	32 %	45 %
Tietoa käytännöstä								
Kokeilujen lisääminen	31 %	25 %	28 %	30 %	44 %	37 %	59 %	20 %
Osallistava tiedontuotanto ja yhteiskehittäminen	34 %	28 %	35 %	43 %	40 %	44 %	14 %	40 %
Big data ja tekoäly								
Laajojen data-aineistojen analysointi	31 %	28 %	40 %	23 %	29 %	33 %	23 %	15 %
Tekoälyn kehittäminen ja käyttöönotto	24 %	15 %	24 %	23 %	37 %	42 %	27 %	30 %

Lähestymistavat monimutkaisiin haasteisiin (2/2)

6b. Mitä seuraavista lähestymistavoista pitäisi Suomessa erityisesti vahvistaa etsittäessä ratkaisuja monimutkaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin? (Valitse korkeintaan viisi tärkeintä)	KAIKKI VASTAAJAT	Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksen tekoon	Suunnittele tai toteuta tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosessesja tai viestintää	Kehitän tai johdan tutkimus- ja inno-vaatio-toimintaa	Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä	Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa
n=	531	351	149	133	114	43	35
<u>Monilähteen tiedon koonti</u>							
Päätösten moniulotteinen vaikutusten arviointi	63 %	64 %	61 %	59 %	70 %	57 %	84 %
Monilähteen tiedon kokoaminen ja synteesi	52 %	53 %	57 %	47 %	55 %	46 %	56 %
<u>Monialainen dialogi</u>							
Eri tieteenalojen välinen dialogi	50 %	52 %	49 %	53 %	49 %	40 %	44 %
Akateemisten ja käytännön asiantuntijoiden vuoropuhelu	49 %	48 %	46 %	48 %	44 %	54 %	47 %
<u>Kyseenalaistaminen</u>							
Vallitsevien oletusten ja käytäntöjen kyseenalaistaminen	47 %	47 %	50 %	49 %	41 %	54 %	56 %
<u>Tieto ymmärrettäväksi ja hyötykäyttöön</u>							
Tuoreimman tiedon nopea saaminen hyötykäyttöön	36 %	35 %	34 %	29 %	35 %	37 %	28 %
Syvällisen erikoistiedon ymmärrettäväksi tekeminen	40 %	40 %	38 %	39 %	33 %	31 %	44 %
<u>Tietoa käytännöstä</u>							
Kokeilujen lisääminen	31 %	30 %	34 %	30 %	26 %	46 %	28 %
Osallistava tiedontuotanto ja yhteiskehittely	34 %	36 %	36 %	40 %	31 %	20 %	33 %
<u>Big data ja tekoäly</u>							
Laajojen data-aineistojen analysointi	31 %	32 %	30 %	37 %	35 %	17 %	14 %
Tekoälyn kehittäminen ja käyttöönotto	24 %	22 %	29 %	29 %	22 %	23 %	14 %

Tiedon ja asiantuntijuuden lisääminen

7. Millaisten tiedon- ja asiantuntijuuden muotojen käyttöä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa pitäisi Suomessa mielestäsi lisätä? (Valitse korkeintaan kolme tärkeintä)	n=									
		Tutkimus-tieto	Ennakointi-tieto	Kokeiluista saatu tieto	Synteesi-tieto	Tilastot ja indikaattorit	Laajat mieli-pidetiedustelut	Akateeminen asian-tuntijuus	Kokemus-asian-tuntijuus	Muu asian-tuntijuus
KAIKKI VASTAAJAT	351	72 %	47 %	45 %	41 %	25 %	5 %	34 %	28 %	5 %
TAUSTATAHO:										
Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	190	85 %	37 %	39 %	36 %	24 %	4 %	50 %	18 %	4 %
Hallinto	144	67 %	57 %	42 %	49 %	29 %	6 %	22 %	30 %	6 %
Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	60	60 %	48 %	52 %	45 %	25 %	2 %	30 %	37 %	10 %
Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	52	60 %	52 %	50 %	31 %	19 %	6 %	23 %	37 %	10 %
Sitra	43	60 %	56 %	58 %	42 %	19 %	5 %	19 %	51 %	2 %
Politiikka	22	68 %	41 %	50 %	45 %	41 %	5 %	36 %	18 %	5 %
Rahoittaja	20	90 %	40 %	55 %	35 %	25 %	0 %	35 %	30 %	0 %
ROOLI:										
Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	351	74 %	45 %	44 %	43 %	26 %	5 %	34 %	26 %	5 %
Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	169	70 %	59 %	40 %	46 %	29 %	8 %	30 %	26 %	4 %
Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	149	66 %	50 %	51 %	48 %	19 %	3 %	34 %	32 %	5 %
Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	133	73 %	46 %	44 %	39 %	29 %	4 %	39 %	26 %	6 %
Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä	114	66 %	46 %	43 %	31 %	23 %	3 %	34 %	43 %	3 %
Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	43	77 %	40 %	44 %	42 %	9 %	2 %	37 %	21 %	9 %

Vuorovaikutuksen määrätietoinen kehittäminen

8. Mitä mieltä olet väittämästä ”Suomessa kehitetään määrätietoisesti uusia tapoja parantaa tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon vuorovaikutusta erityisesti monimutkaisissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä”? (1= täysin eri mieltä, 2= joihinkin eri mieltä, 3= ei samaa eikä eri mieltä, 4= joihinkin samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä)	n=	Keski-arvo	Ei samaa eikä eri mieltä (3)		
			Eri mieltä (1,2)		Samaa mieltä (4,5)
KAIKKI VASTAAJAT	531	2,70	48 %	26 %	26 %
TAUSTATAHO:					
Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	190	2,59	54 %	22 %	24 %
Hallinto	144	2,96	42 %	19 %	40 %
Muu tiedon- tai palveluntuottaja	60	2,48	53 %	27 %	20 %
Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	52	2,42	65 %	17 %	17 %
Sitra	43	2,56	53 %	28 %	19 %
Politiikka	22	2,73	55 %	9 %	36 %
Rahoittaja	20	3,05	40 %	15 %	45 %
ROOLI:					
Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	351	2,60	55 %	20 %	25 %
Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	149	2,73	52 %	17 %	31 %
Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	133	2,59	53 %	25 %	23 %
Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	114	2,84	46 %	18 %	35 %
Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	43	2,84	42 %	21 %	37 %
Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä	35	2,77	43 %	26 %	31 %

Kohtaamispaikkojen tarve kehittäjille

9. Onko Suomessa tarvetta säännöllisten kohtaamisten ja kokemusten vaihdon lisäämiselle tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon vuorovaikutuskäytäntöjen kehittämisestä kiinnostuneiden kesken?	n=	Ei	En osaa sanoa	Kyllä
KAIKKI VASTAAJAT	531	2 %	16 %	81 %
TAUSTATAHO:				
Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	190	2 %	16 %	82 %
Hallinto	144	5 %	15 %	80 %
Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	60	0 %	18 %	82 %
Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	52	2 %	0 %	98 %
Sitra	43	2 %	33 %	65 %
Politiikka	22	0 %	23 %	77 %
Rahoittaja	20	0 %	20 %	80 %
ROOLI:				
Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	351	2 %	16 %	81 %
Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	149	2 %	17 %	81 %
Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	133	3 %	14 %	83 %
Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	114	3 %	18 %	79 %
Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	43	2 %	23 %	74 %
Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä	35	0 %	14 %	86 %

Kenen pitäisi olla aloitteellinen?

10a. Kenen pitäisi ensisijaisesti olla aloitteellinen tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon välisten vuorovaikutuskäytäntöjen kehittämisestä? (Valitse korkeintaan kolme mielestäsi keskeisintä tahoa)	n=	Yhteiskunnallisia päätöksiä valmistelevan hallinnon	Poliittisten päättäjien	Tiedon tuottaja-organisaatioiden	Tutkimus- ja innovaatio-politiikan toimijoiden	Tiedon tuotantoa rahoittavien organisaatioiden	Tiedon välittäjätahojen ja muiden palveluntuottajien
		83 %	53 %	49 %	39 %	24 %	19 %
KAIKKI VASTAAJAT	531						
TAUSTATAHO:							
Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	190	84 %	49 %	54 %	39 %	26 %	16 %
Hallinto	144	85 %	58 %	54 %	37 %	23 %	20 %
Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	60	82 %	52 %	35 %	35 %	28 %	30 %
Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	52	81 %	47 %	42 %	35 %	13 %	23 %
Sitra	43	93 %	63 %	35 %	53 %	23 %	14 %
Politiikka	22	59 %	66 %	55 %	32 %	14 %	5 %
Rahoittaja	20	75 %	60 %	55 %	45 %	30 %	30 %
ROOLIT:							
Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	351	83 %	52 %	50 %	39 %	26 %	18 %
Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	149	85 %	48 %	50 %	35 %	26 %	26 %
Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	133	87 %	47 %	59 %	45 %	20 %	20 %
Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	114	80 %	58 %	54 %	35 %	20 %	20 %
Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	43	91 %	49 %	47 %	49 %	28 %	19 %
Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä	35	83 %	66 %	54 %	34 %	14 %	9 %

Kehittämisen tilanne omassa organisaatiossa

11. Seuraavassa on esitetty joukko tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutukseen sekä sen kehittämiseen liittyviä väitteitä. Mitkä niistä kuvaavat hyvin tilannetta omassa organisaatiossasi? (Valitse sopivat vaihtoehdot)	n=	Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuskäytäntöjen kehittämistarve on hyvin tunnistettu	Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuskäytännöt nähdään organisaatiossamme tärkeänä osaamisen kehittämisalueena	Henkilöstö on hyvin motivoitunut kehittämään ja kokeilemaan uusia tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutuskäytäntöjä	Organisaatiossamme on runsaasti uusien vuorovaikutuskäytäntöjen soveltamisen ja kehittämisen edellyttämää osaamista	Käytämme oman kehittämissuunnitelman sijaan aktiivisesti ulkoistettuja palveluita	Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutukseen suunnataan riittävästi organisaation resursseja	Tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutukseen on saatavilla riittävästi rahoitusta
KAIKKI VASTAAJAT	531	65 %	50 %	35 %	27 %	12 %	11 %	8 %
TAUSTATAHO:								
Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	190	58 %	46 %	33 %	30 %	8 %	9 %	7 %
Hallinto	144	70 %	47 %	30 %	15 %	18 %	7 %	4 %
Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	60	73 %	52 %	47 %	32 %	10 %	20 %	5 %
Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	52	71 %	69 %	35 %	35 %	13 %	19 %	6 %
Sitra	43	60 %	53 %	44 %	49 %	16 %	9 %	19 %
Rahoittaja	22	90 %	65 %	55 %	10 %	15 %	10 %	20 %
Politiikka	20	45 %	41 %	27 %	14 %	9 %	14 %	23 %
ROOLI:								
Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	351	64 %	50 %	34 %	28 %	12 %	11 %	7 %
Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	149	74 %	59 %	42 %	28 %	13 %	15 %	7 %
Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	133	64 %	56 %	40 %	38 %	11 %	10 %	8 %
Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	114	71 %	49 %	34 %	16 %	17 %	10 %	9 %
Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	43	70 %	51 %	30 %	40 %	7 %	5 %	12 %
Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä	35	66 %	49 %	26 %	14 %	14 %	17 %	6 %

Miten itse kehität osaamistasi?

12. Miten kehität tapojasi edistää tiedon ja yhteiskunnallisen päätöksenteon välistä vuorovaikutusta? (Valitse parhaiten toimintaasi kuvaavat vaihtoehdot, yksi tai useampi)	n=	Keskustelen aiheesta oman organisaationi sisällä	Vaihdan kokemuksia muiden organisaatioiden kollegojen kanssa	Osallistun aihealuetta käsitteleviin seminaareihin tai työpajoihin	Perehdyn muiden toimijoiden hyviin käytäntöihin	Perehdyn tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusta käsitteleviin julkaisuihin ja kirjoituksiin	Olen jäsenenä aihealueeseen keskittyvissä kotimaisissa tai kansainvälisissä verkostoissa	Ei juuri mitenkään
KAIKKI VASTAAJAT	531	61 %	58 %	47 %	44 %	43 %	40 %	6 %
TAUSTATAHO:								
Tutkimuslaitos, yliopisto tai korkeakoulu	190	57 %	51 %	48 %	38 %	42 %	46 %	6 %
Hallinto	144	65 %	62 %	47 %	45 %	39 %	38 %	4 %
Muu tiedon- tai palveluntuottaja tai media	60	53 %	55 %	48 %	53 %	48 %	38 %	10 %
Elinkeinoelämä, kansalaisjärjestö tai muu sidosryhmä	52	71 %	67 %	58 %	44 %	46 %	40 %	6 %
Sitra	43	58 %	65 %	42 %	49 %	33 %	28 %	5 %
Politiikka	20	68 %	68 %	32 %	41 %	59 %	18 %	5 %
Rahoittaja	20	55 %	60 %	35 %	55 %	65 %	35 %	5 %
ROOLI:								
Tarjoan tietoa tai asiantuntemusta päätöksentekoon	351	62 %	58 %	49 %	46 %	43 %	41 %	5 %
Suunnittelen tai toteutan tiedon ja päätöksenteon vuorovaikutusprosesseja tai viestintää	149	65 %	63 %	46 %	54 %	47 %	33 %	6 %
Kehitän tai johdan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa	133	64 %	61 %	59 %	46 %	40 %	47 %	6 %
Valmistelen yhteiskunnallisia päätöksiä	114	69 %	64 %	43 %	42 %	39 %	38 %	5 %
Tutkin tiedon käyttöä päätöksenteossa	43	51 %	65 %	51 %	40 %	72 %	67 %	0 %
Toimin yhteiskunnallisena päättäjänä	35	51 %	63 %	34 %	37 %	51 %	46 %	3 %

Jos voisit muuttaa yhden asian...

13. Jos voisit muuttaa tiedon ja päätöksenteon kehittämiseksi yhden asian yhteiskunnassamme, mikä se olisi? (Avoin, pakollinen kysymys)	KAIKKI VASTAAJAT	Elinkeino- elämä, kansalais- järjestö tai muu sidos- ryhmä Muu tiedon- tai palvelun- tuotanto tai media						
		Tutkimus	Hallinto	media	ryhmä	Sitra	Politiikka	Rahoittaja
n=	531	190	144	60	52	43	22	20
TIETO JA ASiantuntijuus YHTEENSÄ	31 %	29 %	35 %	39 %	29 %	33 %	27 %	16 %
Monipuoliset tiedon muodot ja laaja-alainen näkökulma tietoon	19 %	16 %	22 %	22 %	25 %	23 %	18 %	5 %
Tieto nopeasti ja ymmärrettävästi hyötykäyttöön	13 %	13 %	13 %	17 %	4 %	10 %	9 %	11 %
PÄÄTÖKSENTEKO JA SEN VALMISTELU YHTEENSÄ	31 %	29 %	34 %	33 %	38 %	25 %	36 %	26 %
Päätäjien tiedonkäyttö ja tietoperusta	16 %	17 %	16 %	15 %	25 %	10 %	23 %	11 %
Valmisteluprosessien parantaminen	14 %	12 %	18 %	19 %	13 %	15 %	14 %	16 %
VUOROVAIKUTUS YHTEENSÄ	27 %	38 %	29 %	26 %	33 %	40 %	36 %	53 %
Asenteet ja ilmapiiri	14 %	17 %	10 %	7 %	4 %	10 %	18 %	42 %
Vuorovaikutuksen kehittäminen	13 %	16 %	11 %	6 %	8 %	23 %	9 %	11 %
OSAAMINEN JA JOHTAMINEN YHTEENSÄ	8 %	4 %	7 %	13 %	21 %	8 %	9 %	0 %

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

